

Ett hållbart Örebro

- Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag till budget för Örebro kommun 2009

I ett hållbart Örebro minskar klyftorna, ökar jämställdheten och skapas goda förutsättningar för framtiden. I Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag till budget för Örebro kommun 2009 finns därför en lång rad tydliga satsningar som ger alla förutsättningar att utvecklas, oavsett varifrån man kommer, vem man är eller var man bor. Vi ser att det finns många brister i samhället och vi tänker fortsätta arbeta för att komma till rätta med dem. Det krävs att vi hjälps åt och tar gemensamt ansvar för att hela Örebro ska utvecklas.

För att tydligt visa vilka områden vi anser vara viktigast för Örebro kommun har vi delat in våra förslag i tre rubriker:

1. **Barns och ungas kunskap och utveckling.** Vi vet att trygga barn och unga klarar mer, att vi med rätt stöd kan ge kraft och mod att utvecklas.
2. **Trygghet i vardagen handlar om trygghet för alla.** Örebro ska bli en trygg och säker stad, oavsett ålder, kön eller om du behöver särskilt mycket stöd från den gemensamt finansierade välfärden.
3. **Livskvalitet i ett Örebro som växer.** När Örebro växer behövs nya jobb och nya bostäder, men även större satsningar för vår gemensamma miljö, för en levande kultur och fritid och på andra upplevelser.

Våra förslag för 2009

Vi arbetar för minskade klyftor och för ett tryggare Örebro. Vi vill att vår stad ska gå före och bli en ekologiskt hållbar kommun där vi hushåller med jordens resurser. Klimathotet är en av vår tids största utmaningar och alla människor måste tillsammans verka för att minska utsläpp, rena luften och vårt vatten.

För oss är barnens och ungdomarnas kunskap och utvecklingsmöjligheter en nyckel till framgång. Vi ser ett stort behov av fler förskoleavdelningar och mer personal. Genom satsningar på bland annat läxhjälp vill vi ge alla barn och unga möjlighet att utvecklas i skolan och i samhället. Särskilt viktigt är satsningar på unga flickors uppväxtvillkor.

Alla Örebroare ska kunna leva ett tryggt liv på äldre dar. Kunskapen om att en bostad finns anpassad efter just mina behov ger en trygghet både för den äldre och de anhöriga. Men trygghet handlar även om vardagliga frågor som att det alltid ska finnas någon man kan ringa till med frågor om sin situation.

Rätt använda pengar för att möta gemensamma behov

Örebro kommun har en stabil ekonomi, sedan flera år gör kommunen hundratals miljoner i vinst. Denna stabila ekonomi ska inte äventyras. Örebroarnas skattepengar ska användas försiktigt för det de är inbetalda för: att utveckla och förbättra välfärden. Vi har därför ett

något lägre överskottsmål än majoriteten (men likväl högre än rekommendationen från Sveriges Kommuner och Landsting som är på två procent, motsvarande cirka 100 miljoner kronor). Våra satsningar är fullt ut finansierade.

Örebro kommun finns för att möta de gemensamma behov örebroarna har. Tillsammans kan vi lösa problem som vi människor inte klarar på egen hand. För Socialdemokraterna och Vänsterpartiet finns inget självändamål i hur stora eller små våra kommunala verksamheter är – kommunens roll och ansvar förändras, och ska utvecklas, över tid. De kommunala verksamheterna ska finnas där behoven finns.

När vi fattar beslut om våra gemensamma skattepengar kommer det att vara med ett enda mål för ögonen: att skapa ett hållbart Örebro. Därför ska alla förslag och all verksamhet granskas utifrån om de bidrar till att göra Örebro mer hållbart. Särskilt fokus ska finnas på tre utmaningar:

1. Minskade klyftor
2. Jämställdhet mellan kvinnor och män
3. Långsiktighet i alla satsningar

En aktiv opposition

Socialdemokraterna och Vänsterpartiet tänker fortsätta att bedriva en aktiv och konstruktiv oppositionspolitik, på samma sätt som vi har varit drivande i majoritet. Vi kommer att fortsätta jobba för att Örebro ska vara en vacker och attraktiv stad som växer och utvecklas. Vi vill investera i Örebros framtid, för ett Örebro där människor tillsammans skapar förutsättningar för ett demokratiskt, jämlikt och solidariskt samhälle.

Barns och ungdomars kunskap och utveckling

Trygga barn klarar mer, vågar ta för sig och går ut i livet med nyfikenhet och tillit. Vi tror att barn utvecklas bäst när de får ta tid, blir sedda och får uppmuntran.

Barn är olika och ska få det stöd och den stimulans som krävs för att de ska klara de mål för kunskap som vi satt upp gemensamt i förskola och skola. Skolan ska frigöra barn och unga, pojkar och flickor, från ojämlika uppväxtvillkor. Barn och ungas möte med utbildning ska inte bara handla om att anpassas till det samhälle som finns utan också innebära att man lär sig delta och vara med i skapandet av framtidens samhälle.

Det är en viktig utmaning eftersom många ungdomar känner att de inte kan påverka sin situation och samhället. Att få möjlighet att tjäna egna pengar och skapa kontakter med arbetslivet är en viktig del i detta. Den ökade psykiska ohälsan bland unga, speciellt för flickor, är ett stort problem och måste tas på allvar. Det är viktigt att skapa utrymme som hjälper unga att sätta ord på känslor och ger dem möjlighet att tillsammans med vuxna formulera och spegla sina tankar om viktiga livsfrågor.

Detta är våra förslag:

Utveckla förskolan

Örebro kommun ska fortsätta att utveckla förskolan. Våra barn ska få tillgång till en trygg och utvecklande förskola och som ger goda möjligheter för föräldrar att kombinera familjelivet med ett aktivt arbetsliv. Det behövs fler förskoleavdelningar, och det behövs mer personal och ökad kompetens. Vi måste kontinuerligt anpassa förskolan efter nutidens arbetsliv och på ett bra sätt möta upp behovet från föräldrar som arbetar på kvällar och helger.

Vi avvisar beslutet om ett kommunalt vårdnadsbidrag. Kostnaden för detta uppskattas till 33 miljoner kronor varje år; pengar som vi vill använda till förskolan.

Språkets betydelse för barns kunskap

Språkets har stor betydelse för barns kunskapsinhämtande. Aktuell forskning visar att det finns ett starkt samband mellan barns tidiga språkutveckling och den senare läsförmågan. Redan i förskolan finns det möjlighet att identifiera barn som ligger i riskzonen för att utveckla läs- och skrivsvårigheter.

För att i ett tidigt skede kunna sätta in rätt stöd är det viktigt att personalen i förskolan och de lägre skolåren har kompetensen att identifiera och stötta dessa barn. För att förstärka personalens kompetens inom detta område bör Örebro kommunen pröva ett så kallat mentorsprogram för att arbeta med kunskapsöverföring från erfarna till mindre erfarna lärare och mellan olika personalgrupper.

Fler språk ger mer möjligheter

För barn och ungdomar med annat modersmål än svenska behöver såväl barnets modersmål som svenskan som andraspråk utvecklas. Även här finns aktuell forskning som visar på nödvändigheten av att utveckla modersmålet parallellt med att andraspråket erövrats. Ett starkt modersmål stödjer andraspråkutvecklingen och utvecklandet av flerspråkighet sker bäst i det dagliga arbetet i barnets vardagsmiljö.

För att stärka barns språkutveckling och inläring ska arbetet med studiehandledning på barns modersmål förstärkas i skolorna.

Kompetensutveckla pedagoger i förskola och skola

Personalen är förskolans och skolans viktigaste resurser. Med goda pedagoger stimuleras flickornas och pojkarnas upptäckarglädje och lust att lära. En kontinuerlig fortbildning av personalen är viktiga redskap i arbetet för att alla flickor och pojkar ska nå kunskapsmålen. Vilken typ av kompetensutveckling som behövs varierar från skola till skola och måste avgöras lokalt, men genomgående finns stora behov av ökad kompetens när det gäller genuskompetens och specialpedagogik.

Erbjud organiserad läxhjälp

Vi vet att den hjälp och det stöd barn och ungdomar kan få hemma är väldigt olika. Om fler kan få stöd med den del av skolarbetet som ska göras hemma, så får fler bättre förutsättningar att klara skolan. Därför vill vi att alla grundskolor i kommunen ska erbjuda organiserad läxhjälp efter behov.

Utveckla arbetet med de individuella utvecklingsplanerna

Alla barn är inte lika och alla skolor har inte samma villkor men för oss är det självklart att alla barn har rätt att gå i en bra skola. Vi får aldrig acceptera att någon elev går igenom skolan utan att ha fått möjlighet att tillgodogöra sig tillräckliga kunskaper. Kunskapsområdet ska vara för alla, inte bara för några. Vi tror på en sammanhållen skola där alla får samma chanser att utvecklas. Det är viktigare med individuella utvecklingsplaner och utvecklingssamtal än fler prov och betyg. Vi tror att individuella utvecklingsplaner fyller rätt funktion i lägre åldrar. Elev, lärare och föräldrar ska via utvecklingssamtal tillsammans sätta upp vad som krävs för att den enskilda eleven ska nå kurs- och läroplanen. Därefter måste tid ges till just detta egna arbete! Först när elevernas eget sätt att lära tas på allvar kan arbetet kännas riktigt angeläget och lustfyllt. Genom andra uttrycksformer än tal och skrift så som bild, musik, rörelse och drama så tror vi att fler barn kan nå goda studieresultat. Därför måste också möjlighet finnas att arbeta med dessa utifrån eget val. Därför vill vi förstärka och utveckla de individuella utvecklingsplanerna.

Ett program för en mer ungdomsvänlig kommun

Örebro behöver många arenor för ungdomars inflytande, kulturutövande och fritidsverksamhet. Ungdomar måste i större utsträckning vara med och bestämma! Därför borde Örebro kommun ta fram ett program för att bli en mer ungdomsvänlig kommun. Det arbetet borde drivas av ungdomarna själva med hjälp av Örebro kommun. Detta skulle kunna ske på många olika sätt och därför borde de förvaltningar som är närmast berörda inleda en dialog med ungdomar i Örebro om hur arbetet skulle kunna gå till.

Bättre skollokaler

Under den förra mandatperioden (då vi utgjorde kommunledning) genomfördes stora investeringar för att rusta upp och bygga nya skolor. Detta har nu avstannat. Vi anser att upprustningen av skolor ska fortsätta. Under den förra mandatperioden beslutades om upprustning av Albyskolan, Vivallaskolan, Olaus-Petri-skolan, Mariebergs skola, Tullängsskolan, Risbergsskolan, Lillån Södra och Glanshammars skola.

Vintrosa skola och Lillåns skola står först i tur, båda dessa skolor är oacceptabelt slitna. Under 2009 vill vi att ombyggnaden av Lillåns skola börjar. Ombyggnaden av Vintrosa skola bör börja under 2010.

Livskunskap för självständighet och folkhälsa

Det är viktigt att unga får hjälp med att sätta ord på känslor och att tillsammans med vuxna formulera och spegla sina tankar om viktiga livsfrågor. Livskunskap fungerar som ett samlat sätt att behandla olika aspekter av hälsofrågor, mänskliga behov och beteenden och existentiella frågor.

Ämnet "livskunskap" används på många skolor för att i skolans undervisning utgå från elevernas egna behov och frågor för att förbättra deras psykiska hälsa och deras förmåga att samarbeta och samspela med andra. Men det handlar också om att främja självkänsla och förmåga att fatta egna beslut så att de exempelvis lättare kan stå emot såväl ätstörningar, missbruk, rökning och annat riskfyllt beteende.

Bredare sex- och samlevnadsundervisning

En av samhällets viktigaste uppgifter är att ge kommande generationer goda förutsättningar i livet. I takt med att samhället förändras måste även vårt arbete med ungdomar och deras sexuella- och reproduktiva hälsa hållas uppdaterat. För att kunna ge de ungdomar som idag växer upp i ett allt mer sexualiserat samhälle jämställda värderingar, en stark självkänsla och trygg könsidentitet vilket ger förutsättningar för en god start i vuxenlivet måste vi följa med i det informationsflöde samhällsmedborgare och ungdomar i synnerhet utsätts för. Vuxna som arbetar med ungdomar måste vara medvetna om hur det samhälle unga växer upp i ser ut, hur sexualiseringen av samhället påverkar ungdomar och deras liv.

Därför bör sex- och samlevnadsundervisningen utvecklas och till exempel i högre grad ha ett genusperspektiv (synen på manligt och kvinnligt) och stärka ungdomar i sin syn på relationer och sexuell identitet. Det behöver därför inte nödvändigtvis vara biologiläraren som ansvarar för sex – samlevnadsundervisningen, istället bör undervisningen i många fall handla om relationer, respekt för andra människor, ökad självkänsla och liknande.

Bättre studie- och yrkesvägledning

De val unga gör i form av studier och yrkesliv styrs i hög grad av faktorer som kön och bakgrund. Här måste förskola och skola bli bättre på att erbjuda vidgade vyer för barn och unga angående deras framtida yrkesliv. Ett viktigt led i detta arbete är en aktiv studie- och yrkesvägledning i hela grundskolan. Arbetet med vägledningsfrågor måste bli bättre och i större utsträckning samverka mellan såväl olika skolformer, näringsliv som omgivande samhälle exempelvis genom ett närmare samarbete kring praktik, studiebesök och seminarier. Dessutom innebär en god studie- och yrkesrådgivning att de höga kostnaderna för omval i gymnasieskolan kan minska och att fler unga har egen försörjning efter avslutade studier.

Entreprenörskap i skolan

I gymnasiet ska eleverna få chansen att prova på företagsamhet och få kunskap om vad det innebär att vara företagare, skolans samarbetet med StartCentrum och Ung Företagsamhet bör börja därför öka. Men entreprenörskap är inte bara att starta företag. Unga människor ska få mer kunskap om vad arbetslivet erbjuder och kräver av dem och därför bör skolans samarbete med de fackliga organisationerna förbättras. Entreprenörskap handlar om att ta initiativ och skolan ska förbereda unga på ett arbetsliv som förutsätter att alla anställda bidrar med sina kunskaper och erfarenheter för att utveckla arbetssätt och ta egna initiativ.

Minska ungdomsarbetslösheten – öka sommarjobben

Den nya högerregeringen drar in bidrag vilket riskerar att antalet sommarjobb för ungdomar minskar. Samtidigt förändras reglerna för studenter vilket kommer att öka konkurrensen om sommarjobben betydligt. Att ge ungdomar möjlighet till sommarjobb förebygger problem och ger bättre ingångar till arbetsmarknaden. Vi vill att antalet sommarjobb ska öka – inte minska. Den borgerliga majoriteten i riket och i Örebro kommun har inneburit färre sommarjobb. Fler sommarjobb skulle kunna bidra till att centrum uppfattas som ännu grönare, mer välskött och välkomnande för besökare, även om sommarjobb självklart inte bara finns inom detta område..

Spännande och roliga lekplatser

Barns lek och rörelse är stimulerande och bra för barnens utveckling och hälsa. Många lekplatser håller inte den standard som krävs. Vi har i många år investerat i detta, men upprustningstakten är för låg. Vi vill att fler lekplatser byggs om så att de blir spännande men ändå säkra utemiljöer för lek och rörelse.

Bättre stöd till barn till missbrukande föräldrar

När människor missbrukar alkohol och droger drabbas även andra människor i omgivningen. Särskilt sårbara är barn till missbrukande föräldrar. Samtidigt som stödet för de vuxna att kunna bli av med sitt missbruk måste även stödet till barnen bli bättre. Bara i Örebro kommun räknar man med att nästan 3 000 barn växer upp i hem där den ena eller båda föräldrarna missbrukar alkohol eller andra droger.

Skolan har en nyckelroll för att barn som lever med missbrukande föräldrar ska få hjälp och stöd. Mycket av den kunskapen som finns på olika ställen tas inte till vara på ett tillfredsställande sätt. Därför vill vi att Örebro kommun tar fram handlingsplaner så att alla skolor får hjälp att upptäcka, bemöta eller stödja dessa barn.

Våra satsningar för barns och ungdomars kunskap och utveckling

	<u>Tillkommande kostnader i driftsbudget</u>
Organiserad läxhjälp	5 miljoner kronor
Fler sommarjobb	3 miljoner kronor
Utbyggd förskola och bättre för de små barnen	
En bättre kommun för ungdomar	2 miljoner kronor
Bygg ut tjejjouren	0,5 miljoner kronor

Trygghet i vardagen

I högerns Sverige ökar klyftorna. Ökade klyftor minskar inte bara friheten för de utsatta. Ökade klyftor minskar allas frihet. Kostnaderna för försörjningsstödet stiger just nu i Örebro, för första gången på länge. Den borgerliga regeringens orättvisa politik får stort genomslag i Örebro när människor utan jobb tvingas leva på socialbidrag. Det gör att pengar går till bidrag istället för till vård, skola och omsorg. .

Trygghet i vardagen handlar om trygghet för alla. Örebro ska bli en trygg och säker stad. Genom trygghetsvandringar i hela Örebro kommun hittar man sådant som boende i Örebro upplever som otryggt. Vi satsar på dels fler trygghetsvandringar men även på att kunna åtgärda det som framkommit. Samtidigt vet vi att många människor lever i otrygghet på ett än mer påtagligt sätt. Mäns våld mot kvinnor är ett samhällsproblem. Vi vill göra kraftfulla satsningar på att motverka mäns våld, samt stötta de kvinnor som dessutom hamnat i ett missbruk.

Alla människor har rätt att åldras i trygghet och med värdighet i hela Örebro. Bra bostäder och en bra vård och omsorg ska finnas när det behövs. Vi vet att många örebroare oroar sig för att inte få tillräcklig vård och omsorg när de blir äldre. Samtidigt vet vi att alla på sikt skulle tjäna på att vi satsade mer på förebyggande verksamhet för att förbättra hälsan och så att äldre är friska längre. Ojämligheter i levnadsvillkor för kvinnor och män slår igenom tydligt på äldre dagar. Vi vill därför att all omsorg om de äldre i Örebro ska präglas av ett jämställdhetsperspektiv. Genom att förbättra för de äldre skapas en trygghet både för dem och för deras anhöriga.

Människor med funktionsnedsättning lever i en dubbel otrygghet. Senast 2010 ska samhället vara fullt tillgängligt för alla människor, oavsett funktionsnedsättning. Vi ser med oro på hur ambitionen i Örebro kommun kraftigt minskat i takt med pengarna till ökad tillgänglighet. En otillgänglig miljö är både otrygg och diskriminerande. Vissa människor med funktionsnedsättning har även hjälp och stöd från kommunen. Vi vill förbättra den verksamheten, främst med inriktning på att skapa möjlighet till eget boende samt till arbete.

Detta är våra förslag:

Renare stad ökar tryggheten

Trots att Örebro kommun bedrivit ett framgångsrikt arbete mot klotter räcker inte resurserna till för att upprätthålla ambitionen att klottret ska bort inom 48 timmar i hela Örebro. Att snabbt få bort klottret minskar också klottrandet och spar pengar på sikt. En vacker och välskött stad känns trygg. Att förstärka arbetet mot klotter gör Örebro tryggare.

Trygghetsvandringar i ett säkrare Örebro

Örebro är en trygg och säker stad att leva i, men många människor, främst kvinnor, upplever vissa miljöer som mindre trygga. Genom trygghetsvandringar granskas den fysiska miljön, exempelvis gångstråk och parker, gemensamt av boende, representanter från fastighetsägare och kommunen. Vi vill se fler trygghetsvandringar i Örebro och vi vill också avsätta medel för att snabbt åtgärda de brister som framkommer, exempelvis röjning av buskage.

Förstärka arbetet på familjecentralerna

Stödet till familjer behöver utvecklas och förbättras. Under vår tid som kommunledning satsade vi därför ordentligt för att skapa familjecentraler. Genom att samla mycket av det stöttande arbetet till familjecentraler får barn och föräldrar en trygg plats där bland annat familjegrupper, babycafé, öppen förskola, gymnastik för föräldrar, barnvårdscentral och mödravårdscentral finns samlad. Idag finns sju familjecentraler i Örebro och snart invigs en ny i Ladugårdsängen. Vi vill stärka arbetet på familjecentralerna och vill att en utredning görs var behovet av ytterligare familjecentraler är som störst.

Tydlig märkning på restauranger

Under våren 2008 genomförde Miljökontoret i Örebro en undersökning av flera krogar och restauranger. Nio av tio fick underkänt i undersökningen. Den borgerliga regeringen har stoppat en lag som skulle tvingat restauranger att tydligt märka vid ingången till restaurangen om man klarat en undersökning eller inte. Vi vill därför att Örebro kommun tar fram ett eget system där märkning av restaurangers resultat tydliggörs.

Konst och kultur skapar trygghet – 1 procent till konst

Att kunna möta konst blir allt viktigare ju mer uppskruvat tempot är i vår vardag och ju mer kommersialiserad vår miljö blir. Men det handlar inte bara om att möta konst i våra lokaler. Konst hör lika mycket hemma i vår utemiljö. De senaste åren har vi verkat för fler offentliga konstverk. Både i centrum och utanför centrum. Det har bland annat handlat om utsmyckningar vid Örebro energi, millenniumskulpturer och konstpromenaden längs Lillån. Konstverk som många av oss möter i vår vardag. Konstverk som vi har åsikter om och som påverkar oss.

När nya områden exploateras är det självklart att markförsäljningen ska finansiera infrastruktur i form av ledningar, gator, planteringar och gång- och cykelvägar. Offentlig konst borde vara en lika naturlig infrastruktur som all hård infrastruktur. Genom att utöka enprocentregeln till att även gälla kommunala markförsäljningar skulle vi kunna finansiera mer offentlig konst i Örebro. De pengar som därmed frigörs för inköp och utplacering av offentlig konst bör precis som befintlig offentlig konst kunna administreras av Örebro konsthall.

Alla äldre ska kunna välja ett tryggt boende som passar dem

Äldre människor ska vara trygga i att det finns en plats i en boendeform som passar just deras behov och önskemål. Långa kötider är inte acceptabla. Därför behövs det fler boenden, men också fler boendeformer. Vi vill skapa en ny form av trygghetsboenden i Örebro, Tryggbo, med lägre krav än dagens vårdboende. Utan alltför stora investeringar skulle det gå att skapa 110 nya sådana platser.

I väntan på att ett nytt modernt vårdboende står klart på Ladugårdsängen 2010 behövs insatser för att öka antalet platser för äldre som behöver ökad trygghet och har stora behov av vård och omsorg. Därför vill vi avsätta pengar under 2009 för att skapa fler permanenta bostäder för äldre på kommunens vårdboenden och för att skapa förutsättningar för en utvecklad korttidsvård som i högre grad arbetar rehabiliterande så att exempelvis äldre som lämnar USÖ kan få vård och omsorg under en kortare tid för att sedan klara sig i hemmet. Idag finns inte tillräcklig tillgång till korttidsplatser för denna typ av insatser, och alltför stor del av korttidsvården används som ersättning för permanenta platser.

Förebyggande hembesök och trygghetsjour

Det räcker inte med fler vårdplatser. Stödet till närstående (oavsett ålder, även barnen till de äldre drabbas av otryggheten) måste förbättras och kommunen bör satsa mer på både förebyggande insatser och på främjande av hälsa.

Våra tidigare förslag om hembesök till alla över 80 år genomförs under 2009, vilket vi välkomnar. Vi vill dock att detta utvecklas så att både äldre och deras närstående får mer stöd.

Därför avsätter vi resurser för att skapa en trygghetsjour som både äldre och deras närstående ska kunna nå via telefon dygnet runt. Telefonen ska vara en väg in till information, rådgivning och möjligheter till stöd. Äldre och anhöriga ska ha ett telefonnummer att ringa när de är sjuka. På så sätt ska de själva slippa hålla reda på när de ska vända sig till kommun, landsting eller någon annan instans. Arbetet ska göras i samverkan med Landstinget.

Billig service i hemmet

Vi vill öka servicen till våra gamla. Vi har i flera år presenterat konkreta förslag på hur äldre ska kunna få tillgång till subventionerad service i hemmet så att de kan få hjälp med sådant som inte ingår kommunens service idag. Vi vill också öka de äldres egen möjlighet att bestämma vilken service de behöver. Den 1 maj 2009 införs subventionerad hemservice och även om vi hellre skulle sett att detta skedde från årsskiftet är det bra att äldre örebroare äntligen får tillgång till detta.

Utred stödet till äldres aktiviteter

Många föreningar och andra delar av det civila samhället organiserar aktiviteter som inte bara är bra för deltagarna – all verksamhet som skapar aktivitet innebär också att fler behåller sin hälsa och är friska längre. Dessa aktiviteter bör i högre grad underlättas och stödjas av kommunen.

En utredning kring det offentliga stödet till äldres aktiviteter bör tillsättas med representation från både föreningsliv, politik och från professionerna inom vård och omsorg. Denna grupp bör få i uppdrag att skyndsamt utreda om det finns behov av ett aktivitetshus för äldre/en central träffpunkt och hur det i så fall kombineras med utvecklingen av lokala mötesplatser. Gruppen bör även utreda vilket kommunalt stöd som ska gå till lokalbidrag och verksamhetsstöd till seniorboenden, pensionärsföreningar och liknande.

Utveckla anhörigstödet och erbjud mer öppen dagvårdsverksamhet

Många av Örebros äldre vårdas av anhöriga. Även om de insatserna kan kännas självklara för den vårdande anhörige får aldrig det arbetet tas som självklart av kommunen. Anhöriga måste därför känna ett starkt stöd och få uppbackning av kommunen. Genom Anhörigcentrum har Örebro kommun ett anhörigstöd som är välkänt i hela Sverige. Vi vill utveckla anhörigstödet, även för anhöriga till människor med funktionsnedsättning. Kommunens dagvård bedrivs i en vardagsnära miljö som erbjuder aktivitet, stimulans, gemenskap och avkoppling. Vi vill att Örebro kommun ska erbjuda en mer öppen dagvårdsverksamhet anpassad för människors behov.

Gör Örebro tillgängligt för alla

Riksdagen har satt upp målet om full tillgänglighet i Sverige senast 2010. Vid all ny- och ombyggnation ska tillgängligheten för kvinnor och män med alla former av funktionsnedsättning särskilt beaktas.

Under den förra mandatperioden ökade vi kraftigt medlen till anpassning av kommunens lokaler och av vår offentliga miljö. Vi har fortsatt höga ambitioner och anser det självklart att i nära samverkan med handikapporganisationerna fortsätta arbetet för full tillgänglighet i Örebro. Vi vill behålla en hög nivå på medel till anpassningar, beslut om hur pengarna används ska även framöver fattas tillsammans med Kommunala handikapprådet (KHR).

Förbättrat stöd åt personer med funktionsnedsättning

Under 2009 vill vi intensifiera arbetet med att stödja personer med funktionsnedsättning till arbete i stället för daglig verksamhet. Detta ska ske främst inom "Finsam", men vi vill ge ett tydligt uppdrag åt främst Förvaltningen för funktionshindrade och Vuxenutbildnings- och arbetsmarknadsförvaltningen att arbeta i den riktningen. Vi vill också satsa på ökad kompetens för att utveckla metoden med arbetsplaner i bostad med särskild service och daglig verksamhet

Genom ett habiliterande stöd vill vi öka den enskildes möjligheter till ett mer självständigt boende. Vi vill därför utreda om en ökad bemanning i ett antal enheter av bostad med särskild service för vuxna skulle kunna underlätta för detta.

Fler boenden för personer med funktionsnedsättning

Alla kvinnor och män med funktionsnedsättning som är i behov av insatser från samhället ska få insatserna så snart som möjligt. Idag finns det en oacceptabel kösituation som drabbar enskilda. Att beslut inte kan verkställas inom rimlig tid kan dessutom leda till att kommunen får betala "böter" (statlig sanktionsavgift). Om vi ska klara kommunens åtaganden behöver det byggas fler boenden och avsättas mer pengar för verksamheten.

Satsning på missbrukande kvinnor

Våld mot kvinnor är utbrett i vårt samhälle och förekommer i alla samhällsgrupper. Också missbrukande kvinnor finns i alla samhällsgrupper. För att nå missbrukande kvinnor krävs riktade insatser. Kvinnojourerna, som har stor kunskap om våld i nära relationer, tar inte emot kvinnor med missbruksproblem och på härbärgen och missbrukarboenden samt i behandling saknas kunskap om sexualiserat våld. Det gör att missbrukande kvinnor är multiutsatta och hamnar mellan stolarna när det gäller att få hjälp i samband med misshandel. Mäns våld mot kvinnor är ett kvinnofridsbrott och ska inte ses som en del av missbrukets subkultur. Det är viktigt att kvinnorna får hjälp utan att det krävs att de upphör med sitt missbruk.

Bygg ut tjejjouren

Tjejjourer finns i huvudsak till för att stödja och stärka och skapa en fristad för unga tjejer. Verksamheter som kan förekomma är att vara ute i skolor och informera om feminism, mäns våld mot kvinnor, våldtäkt osv, att jobba med tjejgrupper samt den vanligaste verksamheten som är jourtelefon och jourmail. De allra flesta tjejjourer har en jourtelefon dit alla tjejer är välkomna att ringa för stöd och råd.

Utveckling och uppföljning för människor med dubbeldiagnos

Personer med dubbeldiagnos har ett stort behov av stöd från kommunen, och kommunens insatser måste utvecklas och följas upp bättre. Det måste utvecklas mätmetoder för att kunna göra individbaserade uppföljningar och se resultat av huruvida verksamheten leder till mer permanent nykterhet (drogfrihet)).

CM-teamet (CM står för Case Management) startades för att verka för en sammanhållen behandlingsinsats, där olika aktörer samverkar för bästa möjliga livskvalitet för personer med dubbeldiagnos. Dessa personer har både psykiatriska problem och missbruksproblem, och är en särskilt utsatt grupp. Därför måste arbetet med att utveckla stödformer för dessa ständigt fortsätta inom verksamheten. Vi vill att CM-teamets arbete utvecklas och används som förebild även i andra liknande kommunala verksamheter.

Ta fram en guide för bättre bemötande av personer med funktionsnedsättning

Att leva med funktionsnedsättning innebär ofta fler svårigheter än det som själva funktionsnedsättningen medför. Andra människors brist på kunskap gör ofta att bemötandet av människor med funktionsnedsättning blir dåligt. När detta sker i offentlig verksamhet är det både diskriminerande och kränkande.

För att förbättra bemötandet av människor med funktionsnedsättning vill vi att kommunen tar fram en bemötandeguide som ska innehålla kortfattad fakta och information om vanliga funktionsnedsättningar, exempelvis rörelsehinder, synskador och hörselskador men även dolda funktionsnedsättningar som astma och diabetes tas upp. Bemötandeguiden bör ta upp hur man kan förbättra tillgängligheten, vilka hjälpmedel som finns och ger råd i mötet med personer med dessa funktionsnedsättningar.

Skapa ett brukarstödscentrum

Många örebroare upplever svårigheter i sina kontakter med myndigheter och samhällsinstanser. Särskilt personer med funktionsnedsättning känner sig ofta illa behandlade, kontrollerade eller ifrågasatta. Vi vill att Örebro kommun tar initiativ för ett brukarstödscentrum i länet som har till uppdrag att ge råd och stöd till personer med funktionsnedsättning och/eller deras anhöriga. På det sättet förbättras möjligheten till delaktighet för alla. Ett brukarstödscentrum bör självklart ha teckenspråkskompetens.

Många av de problem som är särskilt stora för människor med funktionshinder är hinder även för många människor utan funktionshinder. Därför är det viktigt att lärdomarna från ett brukarstödscentrum tas tillvara även i det fortsatta arbetet med att öka den allmänna tillgängligheten och servicen i offentliga verksamheter. Det kan exempelvis handla om att anpassa information på lätt svenska, att använda tekniken bättre eller att förbättra ljus- och ljudmiljö.

Våra satsningar för trygghet i vardagen

	<u>Tillkommande kostnader i driftsbudget</u>
Förstärkningar i äldreården	5 miljoner kronor
Förstärkt missbruksvård	3 miljoner kronor
Trygghetsjour	0,5 miljoner kronor
Ett tryggare Örebro att röra sig i	0,5 miljoner kronor

Livskvalitet i ett Örebro som växer

Livskvalitet är många olika delar. En bra miljö är livsviktig för oss alla hemma och ute i världen, och det ska vara lätt att leva miljövänligt i Örebro. Det måste vara lätt att resa med kollektivtrafiken och att dra sitt strå till stacken med sopsortering och energibesparingar. Livskvalitet är också att kunna utvecklas och njuta av en bra fritid. Idrott och kulturspelar en viktig roll för hälsan hos både kropp och själ. Det är viktigt att både amatörer och proffs får plats i Örebros kultur- och idrottsliv.

Fler och fler människor och företag är intresserade av Örebro. Här finns kanske den kvalitet de söker i livet. Detta leder till både fler jobb och fler spännande möten. Men det ställer också krav på att det finns bra bostäder och en bra infrastruktur. Något Örebro har goda förutsättningar för.

Detta är våra förslag:

Utveckla ett starkt ÖBO

Vare sig du är student, singel, nybliven familj eller senior behöver du en bra bostad. Ett starkt allmännyttigt bostadsföretag håller hyrorna på rimliga nivåer. Vi vet att ÖBO är viktigt för hela Örebro. Därför vill vi utveckla ÖBO för ett bra boende för alla och minska klyftorna genom en aktiv bostadspolitik.

Den styrande högerkoalitionen i Örebro vill sälja mellan 1000 och 1500 ÖBO-lägenheter och öka avkastningskravet på ÖBO så att kommunen ska hämta in mer vinst från de boendes hyror. Det är typisk borgerlig politik, som de flesta örebroare säger nej till. Vi vill istället utveckla ett redan starkt ÖBO genom att låta boende i stadsdelar där ÖBO är dominerande få köpa sin hyresrätt medan ÖBO ska skapa nya hyresrätter där villor och bostadsrätter idag dominerar. Vi vill ha ett blandat boende i hela Örebro.

Vi vill att ÖBO för att öka mångfalden och minska segregationen ska ombilda 400 lägenheter till bostadsrätter i stadsdelar där ÖBO dominerar och att ÖBO ökar sitt fastighetsinnehav där örebroarna idag saknar möjligheten att hyra en bra bostad. Vi vill att ÖBO ska vara starkt även i framtiden och säger nej till stora utförsäljningar av ÖBOs bostadsbestånd.

Utveckla Väster

De västra stadsdelarna har stora möjligheter och stora utmaningar. Det finns stora klyftor i Örebro. Vi måste ta dessa på allvar och aktivt motverka dem. Särskilt viktigt är det på Väster. Vi vill bryta boendesegregationen genom att öppna bostadsområden för olika typer av bostäder och binda samman olika stadsdelar och grönområden. Vi vill skapa nya förutsättningar för arbeten genom nya företagsetableringar mellan Oxhagen och motorvägen. Vi vill öka attraktiviteten på Väster genom en ny stadsdelspark mellan Oxhagen och Varberga. Samtliga förslag som vi presenterar är i linje med de förslag som diskuterats av och med de boende i de stora stadsdelarna på väster.

Rusta upp Köpmangatan

Kommunen måste fortsätta utveckla city. City är alla örebroares. Här kan människor träffas, handla och njuta av vår vackra stadskärna. Vi har tidigare lagt flera förslag för att exempelvis lösa parkeringsproblemen. Stortorget kommer få en välbehövlig upprustning, renovering och

omgestaltning. Men det räcker inte! Ett av Örebro viktigaste stråk genom Örebro, Köpmangatan, behöver ett lyft. Det skulle gynna både besökare och handeln i city.

Fler parkeringar i city

Vår ambition är att Örebro ska växa och utvecklas. Som en del i det är det naturligt att de sista tomma tomterna i Örebro bebyggs. Centrala tomter i Örebro är och ska vara för värdefulla för att användas till parkeringar. Örebro behöver fler attraktiva och effektiva butikslokaler i centrum för att inte balansen mellan externhandel och centrumhandeln ska rubbas. Men samtidigt behövs fler parkeringsplatser i city. Därför vill vi att Örebro kommun tillåter parkering på Stortorget i väntan på att andra parkeringslösningar finns på plats. Dessutom vill vi att kommunen, tillsammans med ÖBO, frigör fler parkeringsplatser i Södergaraget och i Oscariagaraget och att parkeringsavgifterna förändras (tidsbegränsad parkering bör införas på strategiska platser) och utvecklar planerna på att skapa fler parkeringar vid Södra station. Vi vill dessutom att kommunen utreder förutsättningarna för ett kommunalt parkeringsbolag som skulle kunna vara en del i arbetet med exempelvis nya parkeringslösningar under mark.

Ökat stöd till nyföretagande

Örebro kommun ska öka sitt stöd till nya företag. Det finns idag ett stöd för den som funderar på att starta företag, men efter att företaget startats är stödet i det närmaste obefintligt. Genom att stödja nystartade företag under de första åren ökar vi möjligheter att företagen överlever och minskar tröskeln för att starta företag. Det finns redan idag ett färdigt projekt framtaget i samarbete med Startcentrum för att stödja små och nystartade företag.

Etableringsjobb skapar förutsättningar för egen försörjning

Ungdomar och utrikesfödda tillhör de som har det svårast att ta sig in på arbetsmarknaden. Dessa människor har oftare försörjningsstöd och har av olika skäl svårt att få tillgång till arbetsmarknadspolitiska insatser. Det är viktigt att öka anställningsbarheten bland de som har svårt på arbetsmarknaden och därmed ge förutsättningar för egen försörjning. Vi vill att alla ska ha möjlighet till ett arbete med en lön som går att leva på. För att ge dessa grupper vägledning, kompetenshöjning och aktiv jobbmatchning så skapar Vuxenutbildnings – och arbetsmarknadsnämnden, socialnämnderna och Arbetsförmedlingen i samverkan, något som kallas Etableringsjobb. Tidigare erfarenheter från satsningarna på utvecklingsjobb visar att nästan hälften av de som slutat sitt utvecklingsjobb har gått ut i egen försörjning. Dessa mycket goda resultat gör att vi nu föreslår en utveckling och skapar Etableringsjobb för 150 ungdomar och utrikesfödda.

Minska elförbrukningen

Örebro kommun ska minska Örebros klimatpåverkan genom att minska energiförbrukningen. Trafiken och fastigheterna står idag för huvuddelen av vår energiförbrukning. Vi vet att det går att spara mycket energi i fastigheter utan att det kostar pengar. Det visar bland annat erfarenheterna från EPC-projektet som pågått i Örebro kommun och som går mot sitt slut under sommaren 2008. Nästa stora utmaning är att minska elanvändningen: Örebro kommun har många lokaler som är uppvärmda med direktverkande el. Det kostar cirka 30 miljoner kronor att konvertera bort 3,3 GWh el (med en pay-off tid på cirka 20 år, utan hänsyn till räntekostnader). Det skulle minska kommunen koldioxidutsläpp med cirka 2000 ton per år.

Mobil återvinningscentral

Att hushålla med resurser handlar om att sluta kretsloppen. Det måste bli lättare att återvinna. I takt med att grovsophämtningen försvinner blir servicen till de som bor i flerbostadshus

sämre och det kan vara svårt att ta sig till en återvinningscentral om man inte har bil. Därför vill vi att Örebro kommun ska erbjuda mobila återvinningscentraler för att fler ska få bättre möjligheter att återvinna.

Enklare att ta sig till och från Örebro

Kollektivtrafiken till orterna runt Örebro och kommunerna runt Örebro kommun måste förbättras. Närtrafikprojektet i Östernärke är klart att sätta igång och trafiken till Glanshammar och Tysslinge måste ses över. Utmaningen är att göra det så attraktivt som möjligt att åka kollektivt istället för att åka i egen bil.

Säkra tillgången till dricksvatten i Örebro

Det största hotet mot Örebros dricksvatten finns där E18 och E20 genomkorsar vårt vattenskyddsområde. Motorvägarna har idag ett obefintligt skydd. Skyddet mot de tusentals och åter tusentals tunga lastbilar och personbilar som i höga hastigheter skulle kunna äventyra vårt dricksvatten. Det andra som krävs är en långsiktig lösning för Örebros dricksvattenförsörjning. En ledning till Vättern är en sådan långsiktig möjlighet.

Fräschare omklädningsrum

Omklädningsrummen på Trängen är fortfarande undermåliga. De behöver rustas upp och kanske byggas om. Den nedprioritering kommunledningen gjort drabbar stora barn och ungdomsverksamheter på Trängens IP och hela Väster. Därför bör omklädningsrummen snarast rustas och en långsiktig plan för Trängens IP utarbetas. Vi vill även rusta omklädningsrummen på Grenadjärvallen och Pettersberg på Norr.

Sätt tak och väggar över isbanan i Vivalla

Behovet av fler platser för isbanor är stort. Fler barn och ungdomar vill spela hockey – både tjejer och killar. En ny isbana under tak i Vivalla skulle kunna tillgodose det behovet. Men en isbana i Vivalla skulle också kunna vara till stor glädje för alla boende i närområdet för rekreation och motion.

Ta fram en vision för Kilsbergen

Istället för att rea ut Storstenshöjden, som högerkoalitionen gjort, vill vi ta tillvara Kilsbergen och den utvecklingspotential som finns bland föreningar, boende och besökare. Örebro kommun ska snarast ta initiativ till att samla intressenter för att utveckla Kilsbergen som rekreationsområde, besöksmål och upptäcktsplats för fler och nya grupper, inte minst barn och ungdomar. Vi vill att allmänhet, föreningsliv, företag, skolor bjuds in att delta i ett öppet och framtidsinriktat strategiarbete – "Visioner för Kilsbergen". Vi skulle kunna lyfta Kilsbergen på samma sätt som gjorts med Åstaden.

En ny spontanidrottsarena varje år

Vi vet att barn och ungdomar som rör sig mår bättre. Samtidigt ser vi både hur engagemanget i idrottsföreningar är väldigt olika i olika grupper och hur möjligheterna till spontanidrott minskar när allt fler anläggningar bokas upp. Den första spontanidrottsarenan i Vivalla är redan invigd och vi vill bygga en ny spontanidrottsarena om året de närmaste åren.

Örebro.se som en arena för örebroarnas inflytande

I förnyelsen av demokratin och delaktigheten kommer internet spela en central roll. Där finns nya möjligheter till dialog och kommunikation. Vi vill att Örebro kommun vågar tänka nytt på detta område. Hitintills har arbetet med webblösningar i kommunen mestadels varit inriktat på

förvaltning och byråkrati. Vi vill att mer ska handla om medborgarnas delaktighet. Därför vill vi att Örebro kommun utvecklar webbplatsen så att den ger medborgarnas möjlighet att delta i kommunens processer och beslut, exempelvis genom att lyfta fram fler förslag innan beslut har fattats.

Våra satsningar för livskvalitet i ett Örebro som växer

	<u>Tillkommande kostnader i driftsbudget</u>
Förstärkt kollektivtrafik utanför stadstrafiken	2 miljoner kronor
Stöd till nystartade företag	1 miljon kronor
Kilsbergen	1 miljon kronor

BUDGET 09 Socialdemokraterna & Vänsterpartiet

	Från 07	Budget 08	Summa 08	Från 08	Budget 09	Summa 09	Äskande 09	Högern 09	Skillnad
SKATTEFINANSIERAD VERKSAMHET	65 326	249 990	315 316	80 876	299 969	380 845	364 800	317 245	63 600
Fastighetsinvesteringar	24 800	134 750	159 550	38 950	124 145	163 095	160 895	126 295	36 800
Fastighetstekniska åtgärder	2 400	23 000	25 400	400	29 600	30 000	40 000	30 000	
Arbetsmiljöåtgärder		1 500	1 500				2 000		
VVS		13 000	13 000				23 000		
Brandlarm		1 000	1 000				1 500		
Elinstallationer	1 900		1 900	400	-400		2 000		
Lokalanpassningar		3 000	3 000				5 000		
Myndighetskrav, Handikappanpassningar	500	2 500	3 000				3 500		
Fastighetsnät		1 000	1 000				2 000		
Oredovisat		1 000	1 000		30 000	30 000	1 000	30 000	
Ny- och ombyggnad av verksamhetslokaler	22 400	111 750	134 150	38 550	94 545	133 095	120 895	96 295	36 800
Social välfärd		37 000	37 000	10 000	10 000	20 000	27 500	20 000	
Vård och Omsorg, Nytt boende		10 000	10 000	10 000	-10 000				
Oredovisat		1 000	1 000		20 000	20 000	1 000	20 000	
Gruppboende, LSS							10 000		
LSS och SOL, Gruppboende unga							10 000		
Boende 18-25 år							5 000		
Nya lokaler Asyl PUT							1 000		
Boendelösning CM, Ny lag							500		

BUDGET 09 Socialdemokraterna & Vänsterpartiet

	Från 07	Budget 08	Summa 08	Från 08	Budget 09	Summa 09	Åskande 09	Högern 09	Skillnad
Barn och utbildning	21 900	55 600	77 500	18 500	70 600	89 100	63 400	61 000	28 100
<u>Förskola</u>									
Näsby, Ny förskola, 80 barn	17 000		17 000	2 000	5 000	7 000	2 000	7 000	
Rynningeåsen, Ny förskola, 3 avdelningar		16 000	16 000	6 000	-3 000	3 000		3 000	
Förstudie, Rinkaby							5 000		
Utdömd förskola, , Glanshammar, Ringblomman					6 000	6 000	500	6 000	
Förskola, Omvandling av Öknaskolan?							6 000		
Almby Södra inkl förskoleanpassningar					2 700	2 700	2 700	2 700	
Ny förskola, Lindhult					18 000	18 000	20 000	18 000	
Övrigt		2 300	2 300	2 300		2 300			2 300
<u>Skola</u>									
Odenskolan, Skolgård		250	250	250	250	500		500	
Lillåns Södra, Fotbollsplan/Skolgård		350	350	350	-350				
Upprustning av Lillåns skola (25 mkr 2010)		5 000	5 000	5 000	20 000	25 000		200	24 800
Upprustning av Vintrosa skola (15 mkr 2010)					1 000	1 000			1 000
Lokalanpassning, Väster					2 000	2 000	2 000	2 000	
Träningskola, Eklunda utdömd					3 000	3 000	3 000	3 000	
Profilklass, Hörselskadade/Döva					1 500	1 500	1 500	1 500	
Skolgårdar					3 000	3 000	3 000	3 000	
<u>Gymnasieskola</u>									
Gymnasieskolan	1 900		1 900	1 900	-1 900				
Kvinnerstaskolan					8 200	8 200	8 200	8 200	
<u>Övrigt</u>									
Särskolan	700		700	700	-700				
Myndighetskrav		2 000	2 000		2 000	2 000	2 000	2 000	
Ospecificerad pott					7 500	7 500	7 500	7 500	
Oredovisat					-3 600	-3 600		-3 600	

BUDGET 09 Socialdemokraterna & Vänsterpartiet

	Från 07	Budget 08	Summa 08	Från 08	Budget 09	Summa 09	Åskande 09	Högern 09	Skillnad
Samhällsbyggnad	500	19 150	19 650	10 050	13 945	23 995	29 995	15 295	8 700
Omklädningsrum, Grenadjärvalen och Trängen		8 400	8 400	4 000		4 000	4 000	800	3 200
Spontanidrottsplats (En ny varje år)	1 000	1 000	2 000	2 000	1 000	3 000	1 500	1 500	1 500
Omklädningsrum, Pettersbergs bollhall (3,5 mkr 2010?)		1 000	1 000	1 000	-1 000				
Byte av golv, Eyrabadets bollhall		600	600	600	-600				
Reception, Brickebacksbadet (0,5 mkr 2010?)		600	600	600	-600				
Mobil läktare		250	250	250	-250				
Upprustning motionsspår		250	250	100	650	750	750	750	
Wadköpings friluftsteater		1 500	1 500	1 500	-1 500				
Växthus, Karlslund (Se självfinans 2007)					4 000	4 000	4 000	4 000	
Karlslunds motionscentral					1 000	1 000	1 000	1 000	
Kilsbergen					2 000	2 000	2 000	2 000	
Kilsbergsvallen					5 000	5 000	6 000	5 000	
Björkvalen							6 000		
Lögardammen					200	200	200	200	
Personalutrymme, Tegnerlunden alt Hagalund					500	500	2 000	500	
Förprojektering, Idrottshall/bad Vintrosa							500		
Motionsspår Tysslinge					45	45	45	45	
Övrigt/Ospecificerad pott		3 000	3 000		5 200	5 200	2 000	5 200	
Oredovisat					-1 700	-1 700		-5 700	4 000
Trafik och miljöinvesteringar	36 526	37 200	73 726	41 926	67 174	109 100	80 550	82 300	26 800
Ett hållbart trafiksystem	5 700	6 950	12 650	8 350	12 150	20 500	25 350	19 000	1 500
Gångstråk, Gustavsvik-Södercity	700		700	700	-700				
Oscarsparken, Manillagatan-Mogatan (GUB)	200		200						
Fortsättning, Västhaga vid Scandic hotell (GUB)	200		200						
Fler och bättre cykelparkeringar	500		500	400	-400		500		
Baltic sea cykling	100		100						
Trafiksäkerhet, Säkra gångpassager	200	800	1 000				1 000		
GC-vägar		1 250	1 250		9 000	9 000	5 000	9 000	
Kungsgatan, cykelfartsgata							500		
Förbättrad belysning	400		400	250	-250		150		
Södra station, långfärdsbussar	1 500		1 500	1 500		1 500			1 500
Åtgärder för att utveckla kollektivtrafiken	600	4 900	5 500	5 500	4 500	10 000	18 200	10 000	

BUDGET 09 Socialdemokraterna & Vänsterpartiet

	Från 07	Budget 08	Summa 08	Från 08	Budget 09	Summa 09	Åskande 09	Högern 09	Skillnad
Trafikreglering och miljö	1 400	2 000	3 400	-100	6 650	6 550	8 250	6 550	
Bullersanering	400	100	500				500		
Projektering		400	400	-100	100		400		
Trafikregleringsanordningar		400	400				500		
30 km/h som bashastighet							1 000		
Trafiksignaler, förändring pga hastighetsförändring							2 900		
Varningssystem för höga fordon							250		
Trafikräkning							900		
Förstärkning av räcken utmed Svartån i centrum							1 500		
Vägvisning		700	700				300		
Oredovisat					6 550	6 550		6 550	
Stadsmiljöåtgärder/Stadsliv	12 826	3 500	16 326	11 926	12 874	24 800	1 500	21 800	3 000
Åtgärder i centrum	-100	500	400		1 800	1 800	500	1 800	
Trygghet och bättre utformad belysning i staden	1 100		1 100	1 100	-1 100		1 000		
Köpmangatan	2 400		2 400	2 400		2 400			2 400
Storgatan	4 426		4 426	4 426	-4 426				
Järmtorget	4 000		4 000	4 000	-4 000				
Stadens torg					20 000	20 000		20 000	
Åtgärder i anslutning till trygghetsvandringar					600	600			600
Åtgärder för ökad attraktivitet på väster	5 300	2 000	7 300	7 300	2 000	9 300			9 300
Förbindels Varbergagatan-Tornfalksgatan	2 000		2 000	2 000		2 000			2 000
Stadspark på väster, etapp 1,2 och 3 inkl fotbollsplan	2 000	2 000	4 000	4 000	2 000	6 000			6 000
Hållbar stadsdelutveckling	1 300		1 300	1 300		1 300			1 300

BUDGET 09 Socialdemokraterna & Vänsterpartiet

	Från 07	Budget 08	Summa 08	Från 08	Budget 09	Summa 09	Åskande 09	Högern 09	Skillnad
Natur, miljö, park och vatten	8 400	12 050	20 450	8 250	15 400	23 650	19 450	17 650	6 000
Miljö- och naturvårdsåtgärder (Finans se skjutbana)	-1 000	2 600	1 600	-1 000	4 500	3 500	3 800	3 500	
Mindre LOD-åtgärder	200		200	50	100	150	150	150	
Vattenplanen	200	550	750		1 000	1 000	1 500	1 000	
Flytt av skjutbana	1 000		1 000	1 000	-1 000				
LOD-damm, Boglundsängen	3 000		3 000	3 000	4 500	7 500	7 500	7 500	
Vattenskyddsåtgärder längs Svartå samt E18/E20		3 000	3 000	3 000	2 000	5 000		1 000	4 000
Parker	200	800	1 000	200	800	1 000	1 000	1 000	
Trädplanteringar		700	700		1 000	1 000	1 000	1 000	
Lekplatser		4 000	4 000	2 000	2 500	4 500	4 500	2 500	2 000
Säkra det inre vattenskyddsområdet	4 800	400	5 200						
Åstaden och Lilla Å-promenaden	500	4 000	4 500	-200	1 500	1 300	1 500	1 300	
Åstaden	-300	1 000	700		1 300	1 300	1 500	1 300	
GC-bro över Svartån vid Naturens hus	300	3 000	3 300	-700	700				
Lilla Å-promenaden	500		500	500	-500				
Örebro växer	200	1 000	1 200	1 200	13 000	14 200	23 000	13 200	1 000
Trafiklösning CV-området och CV-vägen							10 000		
Gustavsviksbron					11 000	11 000	11 000	11 000	
Förbindelse, Stenbackevägen-Gustavsviksvägen							1 000		
Järnvägspassage, Lillån	200		200	200	2 000	2 200		2 200	
Skebäcksbrons öppnande		1 000	1 000	1 000		1 000	1 000		1 000
Övrigt	2 200	5 700	7 900	5 200	3 600	8 800	1 500	2 800	6 000
Tillgänglighetsåtgärder	4 000	2 000	6 000	5 000	2 000	7 000	1 000		7 000
Information- och medborgarkontakter	200	500	700	200	-200		500		
Övrigt					1 800	1 800		2 800	-1 000

BUDGET 09 Socialdemokraterna & Vänsterpartiet

	Från 07	Budget 08	Summa 08	Från 08	Budget 09	Summa 09	Äskande 09	Högern 09	Skillnad
Inventarier	4 000	78 040	82 040		108 650	108 650	123 355	108 650	
PN Barn och utbildning	800	24 200	25 000		20 000	20 000	27 000	20 000	
PN Social välfärd		15 000	15 000		15 000	15 000	19 000	15 000	
PN Samhällsbyggnad		3 500	3 500		4 000	4 000	8 135	4 000	
Fordon	3 200	26 800	30 000		30 000	30 000	31 300	30 000	
IT		6 000	6 000		6 000	6 000	6 000	6 000	
Centralt inköp av skrivare och kopiatorer (Obs!)					20 000	20 000	20 000	20 000	
Licensköp, Microsoft office					10 000	10 000	10 000	10 000	
Konstnärlig utsmyckning					1 150	1 150		1 150	
Vuxam		1 040	1 040		1 000	1 000	420	1 000	
Kommunstyrelsen		1 500	1 500		1 500	1 500	1 500	1 500	
SKATTEFINANSIERADE FÖRVÄRV									
SJÄLVFINANSIERADE INVESTERINGAR		110 000	110 000	10 000	30 000	40 000	30 000	14 000	26 000
Förvärv av mark		3 000	3 000		10 000	10 000	10 000	10 000	
Projekt för att minska direkteluppvärmning		10 000	10 000	10 000		10 000			10 000
Friköp av leasade paviljonger					4 000	4 000	4 000	4 000	
Kraftverk Karlslund					16 000	16 000	16 000		16 000
AVGIFTSFINANSIERAD VERKSAMHET	41 100	70 300	111 400	2 000	78 400	80 400	78 400	78 400	2 000
VA	31 100	29 400	60 500		69 700	69 700	69 700	69 700	
Biogas	10 000	11 800	21 800		3 700	3 700	3 700	3 700	
Mobil återvinningscentral		2 000	2 000	2 000		2 000			2 000
Inventarier och fordon till VA och avfall		6 000	6 000		5 000	5 000	5 000	5 000	
TOTALT	106 426	430 290	536 716	92 876	408 369	501 245	473 200	409 645	91 600